

Opleidingsbrochure

Kerk naar buiten

De gemeente missionair voorgaan in een veranderende context

Protestantse
Kerk

Academie van de Protestantse Kerk

**Protestantse
Kerk**

Dienstenorganisatie Protestantse Kerk

Joseph Haydnlaan 2a

Postbus 8504

3503 RM Utrecht

T : 030-880 1880

@: info@protestantsekerk.nl

www.protestantsekerk.nl/academie

© januari 2021

Inhoud

1. Leiding geven in tijden van verandering	4
1.1 Over de opleiding	4
1.2 Continue verandering	4
1.3 Moeite met missionair	5
1.4 Doelgroep van de opleiding	5
1.5 Ontdek hoe jij kunt bijdragen	6
2. Doelstelling en inhoud	7
2.1 Het doel van de opleiding	7
2.2 Onderwerpen tijdens de opleiding	7
3. Onderwijsaanpak	10
3.1 Startmodules	10
3.2 Verdiepingsjaar	10
3.3 Toetsing	11
3.4 Persoonlijke begeleiding	11
3.5 Groepsgrootte	11
4. Praktische zaken	12
4.1 Tweedaagsen en excursies	12
4.2 Studielast	12
4.3 Permanente educatie	13
4.4 Talen	13
4.5 Betrokkenheid kerkenraad	13
4.6 Kosten en betaling	13
4.7 Planning en locaties	14
4.8 Meer informatie, aanmelden en intake	14

Ds. Richtsje Abma, Huizen

"Ik heb anders leren kijken en luisteren naar wat er aan energie zit in de gemeente. Wat me daarbij geholpen heeft is de toestemming en aanmoediging van de kerk, van de opleiding en van collega's om het te doen. Durf het maar, het doet ertoe!"

Bij het ontwikkelen van de opleiding 'Kerk naar buiten' is een belangrijk uitgangspunt dat er in de context van gemeenten continu veel verandert. In de opleiding zie je dat onder andere terug in de visie op leiderschap. Daarnaast zorgt de opleiding ervoor dat je als deelnemer up-to-date bent wat betreft belangrijke veranderingen in kerk en samenleving.

1.3 Moeite met missionair

Onderzoek binnen de Protestantse Kerk laat zien dat veel gemeenten zichtbaar en relevant in de samenleving aanwezig willen zijn. Tegelijk blijkt uit het onderzoek dat veel gemeenten het lastig vinden om in alle veranderingen hun weg te vinden.¹ Hoe blijf je als gemeente van betekenis in de wijk of het dorp? Kerkenraden voelen aan dat missionair werk voor de hand ligt, maar slechts weinigen zien dat zitten. Hoe ga je om met schroom om missionair te zijn? Uit het onderzoek blijkt dat dan al snel naar de voorganger wordt gekeken om uitkomst te bieden. Wat doe je dan als voorganger? Je bent opgeleid voor degelijke exegese en goed pastoraat, maar hoeveel actuele kennis heb je over de missiologie, over leidinggeven aan verandering, over verkenning van de context of over het theologisch begeleiden van missionaire initiatieven?

De specialisatie 'Kerk naar buiten' biedt je een basis om de komende jaren een waardevolle bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de gemeenten die je mag dienen. Daarbij is de opleiding er niet op gericht dat elke voorganger zich ontwikkelt tot 'de grote visionaire leider', maar je ontdekt hoe je **samen met de gemeente** richting vindt voor de toekomst. En dan niet alleen met het oog op de wensen van gemeenteleden zelf, maar ook afgestemd op wat er speelt in de omgeving en in de

samenleving. Waar is de Geest al aan het werk en hoe kun je als gemeente daarbij aansluiten?

Het gaat erom met de Geest mee te werken

"We mogen geloven dat de Geest ons zal helpen kerk te zijn. We mogen verwachten dat de kerk zal oplichten en blijven oplichten, in oude en nieuwe vormen, in vertrouwde en niet-alledaagse gestalten. Het gaat erom met de Geest mee te werken. [...] 'Kerk 2025' is niet het signaal om te somberen en te klagen maar om met vreugde ons toe te wijden aan God en zijn gemeente. Het is geen signaal om in een hoekje te gaan zitten maar om bereid te zijn ons in te laten schakelen in de zending van God in deze wereld."

Bron: de nota 'Kerk 2025: Waar een Woord is, is een weg', p. 11.

1.4 Doelgroep van de opleiding

Deze opleiding richt zich op predikanten en kerkelijk werkers binnen de Protestantse Kerk. Soms doen ook mensen uit andere kerkgenootschappen mee. Om mee te doen is het nodig dat je eerder een theologische opleiding (HBO of universitair) hebt afgerond en minimaal enkele jaren werkervaring hebt.

Voor het verdiepingsjaar is het nodig dat je verbonden bent aan een gemeente waar je regelmatig voorgaat en deel bent van de kerkenraad. Want de gemeente en de kerkenraad waarmee je verbonden bent, zijn deel van het leerproces tijdens het verdiepingsjaar.

¹ Zie het rapport van Ipsos rond de toekomstbestendigheid van gemeenten (februari 2020, projectnummer 19071562).

1.5 Ontdek hoe jij kunt bijdragen

De Protestantse Kerk is volop onderhevig aan veranderingen, zowel in de samenleving als in de kerk zelf. In deze tijd zijn voorgangers nodig die hun gemeente theologisch kunnen begeleiden om met deze veranderingen om te gaan, die gemeenten helpen om zich te verbinden met hun context.

Met openheid én een heldere identiteit. Met een goed begrip van wat er speelt in de samenleving en wat nodig is qua leiderschap. We nodigen je uit: investeer in je eigen ontwikkeling als predikant of kerkelijk werker, laat je uitdagen en bijscholen.

Ontdek hoe jij op jouw manier kunt bijdragen aan een kerk die het evangelie betekenisvol wil verbinden met de samenleving.

2. Doelstelling en inhoud

Wat kun je van deze opleiding verwachten? In dit hoofdstuk schetsen we wat je qua inhoud en doelstelling kunt verwachten.

De inhoudelijke focus van deze opleiding is om als gemeenschap c.q. gemeente vorm te geven aan de Missio Dei. Als we in dat verband spreken over leiderschap, dan gaat het er niet om dat je als voorganger een grote visionair bent of wordt. Actuele inzichten rond missionair leiderschap laten zien dat iets anders nodig is: je hoeft niet zelf voortrekker van elk initiatief te zijn of alle antwoorden paraat te hebben, je kunt wel bijdragen aan een cultuur waardoor een gemeente zelf gaat ontdekken hoe ze kunnen bijdragen aan de Missio Dei. Mensen in de gemeente kunnen continu met elkaar in gesprek zijn over wat dat betekent. Er kunnen nieuwe initiatieven ontstaan, initiatieven die rekening houden met veranderingen in de kerk en in de samenleving. Als voorganger heb je de taak om deze initiatieven theologisch te begeleiden. Tijdens de opleiding krijg je daarvoor relevante theologische kennis en actuele kennis van de samenleving aangereikt. Als voorganger breng je steeds ook weer God ter sprake in dit proces van richting zoeken en dingen ondernemen.

2.1 Het doel van de opleiding

Wat is het doel van deze opleiding? Waar doe je het allemaal voor?

Doelstelling

Na deze opleiding ben je in staat om vernieuwende initiatieven te stimuleren, deze theologisch te begeleiden en een missionaire cultuur in de gemeente te versterken.

Je leert dit vorm te geven te midden van grote veranderingen in samenleving en kerk, samen met anderen binnen het mozaïek van kerkplekken, vanuit je eigen spiritualiteit en met oog voor de context van jouw lokale gemeente.

Deze opleiding is gericht op predikanten en kerkelijk werkers. De opleiding wil mensen in een voorgangersrol toerusten en trainen om hun gemeente te begeleiden op missionair vlak. Daarbij is

de opleiding niet alleen gericht op kennisoverdracht, maar ook op vorming van wie je bent en op het verwerven van begeleidingscompetenties.

Over 'missionair zijn' leven allerlei (deels verouderde) beelden. In de afgelopen decennia heeft de missiologie echter een stevige ontwikkeling doorgemaakt. Wat is het heil dat we mogen verwachten? Hoe komen mensen tot geloof? Waarvan moeten mensen gered worden? De opleiding daagt je uit om over dit soort zaken na te denken. Daarbij benaderen we 'missionair zijn' als: vanuit Gods liefde in beweging komen voor anderen. Daar zit de blik naar buiten in besloten. We zien missionair-zijn als een brede dienstbaarheid aan mensen en aan de wereld, vanuit Gods liefde en met diverse facetten. Daarbij reflecteren we ook op de rol van evangelisatie in deze tijd. Tijdens de opleiding verdiepen en verbreden we ook jouw begrip van de missiologie, zowel vanuit de theorie als door praktijkervaringen. Dat helpt je om je eigen theologische positie en je eigen benadering helder te krijgen.

2.2 Onderwerpen tijdens de opleiding

Tijdens de opleiding (in de startmodules en in het verdiepingsjaar) komen zes onderwerpen stevig aan bod. We geven een beknopte schets van deze onderwerpen.

Actuele missiologie

Als je als voorganger een gemeente wilt helpen om een missionaire cultuur te versterken, dan is een goed verstaan van Gods missie in deze wereld (Missio Dei) erg belangrijk. Wat is die missie? Welke theologische ontwikkelingen hebben bijgedragen aan dit verstaan van Gods missie? Wat zijn de verschillen tussen diverse theologische stromingen? Wat is de rol van de kerk in Gods missie? Waar komen de negatieve associaties rond het begrip 'missionair-zijn' vandaan? En hoe kunnen we rekening houden met negatieve bagage rond missionair werk, bijvoorbeeld als je denkt aan de koloniale periode?

In de opleiding komen al deze vragen aan bod. Het verstaan van Gods missie is belangrijk, omdat het zowel de gemeente als individuen helpt om hun identiteit te bepalen. Juist temidden van grote

Ds. Joost Schelling, Woerden

“De opleiding heeft mij bewust gemaakt van diverse aspecten van kerk-zijn, waaronder de betekenis van missionair kerk-zijn. De Missio Dei-benadering heeft mijn blik aangescherpt en geleerd te kijken hoe Gods Geest kerk en wereld in beweging zet.”

veranderingen is het grote verhaal van Gods missie cruciaal om richting te geven aan de kerk en aan mensen in de kerk. Door deze module zal ook je kennis van de verhalen van Gods missie in de Bijbel en zendingsgeschiedenis toenemen. Bovendien leer je hoe je deze verhalen op zo'n manier kunt verbinden met de verhalen van mensen dat dat bijdraagt aan de vorming van een christelijke identiteit die open is naar de omgeving.

Contextualisatie & contextverkenning

Als je een gemeente wilt stimuleren en ondersteunen om de blik naar buiten te richten, op welke manieren kun je dan meer en dieper zicht krijgen op wat er speelt in je omgeving? Je leert om actief te luisteren en te kijken. En we staan stil bij bredere veranderingen in onze westerse cultuur. Hoe kunnen we als kerk omgaan met postmodernisme, post-christendom, secularisatie, de netwerksamenleving en groeiende culturele diversiteit?

Het is één ding om verschuivingen waar te nemen, maar hoe reageer je hierop? Ga je mee of laat je een tegengeluid horen? Dit is de vraag bij contextualisatie. Je maakt kennis met de theorie rond contextualisatie en je reflecteert op de vraag wat voor jou de kern van het goede nieuws is en hoe je dit in verschillende contexten kunt verwoorden.

Leiderschap bij verandering

In deze module staat leiderschap bij verandering centraal. Als onze westerse context verandert en als je een gemeente wilt helpen om steeds weer de blik naar buiten te richten, hoe geef je dan leiding aan dit soort veranderprocessen? En wil je als predikant eigenlijk wel een leider zijn? We zien leiderschap daarbij als het op gang brengen en houden van een proces waarbij continu gekeken wordt naar de visie, de cultuur en de organisatie van de gemeente. Je staat dan als voorganger niet als een baas bovenaan de hiërarchische piramide, nee, je gaat op zoek naar hoe een gemeente een visie, cultuur en organisatie kan ontwikkelen die eraan bijdraagt dat zowel mensen

binnen als buiten de gemeente Gods liefde ervaren. Hoe maak je je een leiderschapstijl eigen die gericht is op het cultiveren van een missionaire cultuur, in plaats van op dingen zelf doen of afzijdig blijven?

Binnen deze module krijg je een brede introductie rond leiderschap. En je leert over de leiderschapstijl die nodig is om een missionaire cultuur te ontwikkelen. Ook leer je hoe je samen met de kerkenraad de missionaire cultuur kan verankeren in het beleid en in de structuren van de gemeente (denk aan eredienst, jeugdwerk, diaconaat, etc.). Hoe kun je deze zaken zo inrichten dat mensen zonder christelijke achtergrond activiteiten als gastvrij ervaren? Tot slot ontdek je ook hoe je voor verdiepende inbreng kunt zorgen in dit proces, bijvoorbeeld door de preek. En je leert hoe je leiderschap kunt delen met anderen.

Kerk als mozaïek

Je werkt in een kerk met een grote diversiteit. In deze module leer je de visie achter het 'mozaïek van kerkplekken' kennen. Daarbij is er tijdens deze module veel ruimte voor exposure, waarbij je allerlei soorten gemeenten en pioniersplekken bezoekt. En onder leiding van een psycholoog-coach leren we om verschillen te waarderen. Ook is er aandacht voor het constructief en verzoenend omgaan met allergie en irritatie ten opzichte van datgene wat ver af staat van je eigen geloofsbeleving. We zullen ook ontdekken welke rollen er nodig zijn om het mozaïek van kerkplekken vruchtbaar te doen ontwikkelen, en je vindt uit welke rol bij jou past. Het leren kennen van het mozaïek van kerkplekken is niet alleen bedoeld ter inspiratie voor je lokale werk. Je ontdekt ook dat er een diverse kerk nodig is om op allerlei verschillende plekken in Gods liefdevolle missie te participeren. Daarin ontdek je dat je deel bent van een groter geheel en kom je tot een grotere waardering van jouw plek in dat geheel.

Spiritualiteit & levenswijze

In deze tijd is authentiek leiderschap belangrijk: je bent alleen een geloofwaardig leider als je ook in je

Tine de Vries, kerkelijk werker in Stiens

“De opleiding heeft mij enorm gevoed en stimuleert me om - met respect voor Bijbel en theologie - mogelijkheden te ontdekken waar ik ze eerst niet zie. Ik zoek naar beweeglijke en nieuwe vormen, bijvoorbeeld in kerkdiensten. Dat geeft een nieuw licht op deze dingen!”

levensstijl voorgaat. Als voorganger gaat het ook om jou als persoon en om hoe je leeft. Daarom staan we stil bij jouw persoonlijke spirituele praktijken en kijken naar:

- Persoonlijk gebed, meditatie, ritmes
- Missionair zijn in je levensstijl

Je zult uitgedaagd worden om je verbinding met God te verdiepen door praktijken uit verschillende christelijke geloofstradities uit te proberen (gebed en meditatie). En we dagen je uit om stappen te zetten op het vlak van gastvrijheid en dienstbaarheid. Je leert verschillende stromingen van christelijke spiritualiteit kennen, stap uit je *comfort zone* om nieuwe dingen te proberen en verdiept of (her)vindt een gezond ritme in je leven.

Ook leer je je spiritualiteit te verbinden met je rol als leidinggevende. We staan stil bij hoe je kunt onderscheiden wat de gemeente in haar context kan bijdragen aan Gods missie. Hiervoor is een luisterend hart nodig, waarbij het niet alleen gaat om het luisteren naar mensen en situaties maar (daar doorheen) ook naar God. Met alle ruimte voor jouw eigen spiritualiteit zal je uitgedaagd worden om jouw praktijk van luisteren te verdiepen. Ook reflecteer je als groep op de vraag hoe je in de gemeente een cultuur kunt ontwikkelen waarin mensen aandacht geven aan persoonlijke spirituele praktijken.

Praktijkbegeleiding van gemeenten

Het doel van de opleiding is om in de gemeente een missionaire cultuur te versterken, en om vernieuwende initiatieven te stimuleren en theologisch te begeleiden. Een verandering van attitude, blikrichting en cultuur is doorgaans taai en zo'n proces kost tijd. Het is een opgave om de vertaalslag te maken van voorganger en (enkele) enthousiaste kerkenraadsleden naar de gemeente als geheel. En hoe houd je de missionaire ambitie van je gemeente actueel en vitaal, ook als ambtsdragers

wisselen? Hoe ga je hiermee praktisch aan de slag? En hoe ga je om met knelpunten en zorgen die je onderweg tegenkomt? Daarover gaat de leerlijn 'praktijkbegeleiding van gemeenten'. Een flink deel van de opleiding is gericht op verdieping en reflectie rond wat er in in de praktijk gebeurt als je met thema's uit de opleiding aan de slag gaat, met vragen zoals:

- Hoe stimuleer je nieuwe initiatieven? Hoe ga je om met weerstanden?
- Hoe begeleid je initiatieven? Wat is je rol en hoe vul je je leiderschap daarbij in?
- Hoe leer je de mogelijkheden en onmogelijkheden van je eigen lokale gemeente scherper te zien? Wat doe je bijvoorbeeld als het lastig is om vrijwilligers te vinden?
- Hoe kan je je preek gebruiken om een missionaire cultuur te stimuleren?

Bij deze module zal er veel intervisie zijn in kleinere groepen. En samen met je kerkenraad bedenk je een klein initiatief om in verbinding met je omgeving iets van hoop zichtbaar te maken. Vervolgens reflecteer je op de ervaringen. Er zijn ook twee kerkenraadsdagen, waarbij je samen met je kerkenraad stappen zet in het proces.

3. Onderwijsaanpak

De opleiding 'Kerk naar buiten' begint met drie startmodules, waarin de inhoudelijke basis wordt gelegd en de praktijk wordt verkend. Deze startmodules zijn onderdeel van de opleiding en kunnen ook los gevolgd worden. Dit maakt het mogelijk om kennis te maken met de inhoud en sfeer van de opleiding zonder een langdurig commitment aan te gaan.

Na het volgen van drie startmodules kun je deelnemen aan het verdiepingsjaar. Dat jaar bestaat uit vier modules en twee leerlijnen. Bij de modules gaat de aandacht een periode uit naar een inhoudelijk thema. De leerlijnen zijn door de opleiding heen gewoven en komen regelmatig terug. Gedurende het verdiepingsjaar trek je op met een vaste groep predikanten en kerkelijk werkers.

3.1 Startmodules

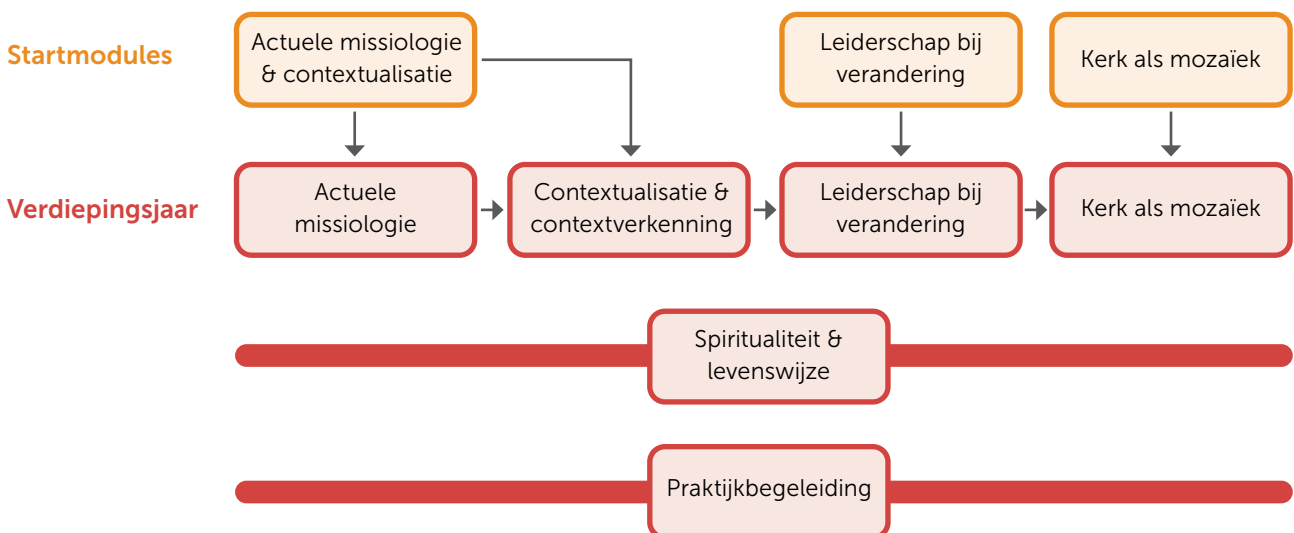
Bij de drie startmodules maak je je de inhoudelijke basis eigen door het lezen van boeken en artikelen (15 uur) en online colleges (2 uur).² Daarnaast bestaat elke startmodule uit een lesdag met ruimte voor kennismaking, vragen en gesprek (6 uur).

Elke module wordt afgesloten met het maken van een opdracht (circa 5 uur). Daarmee omvat elke startmodule een studiebelasting van totaal circa 28 uur, wat gelijk staat aan 1 studiepunten/ECTS.

3.2 Verdiepingsjaar

Het verdiepingsjaar start met een tweedaagse in een conferentiehôtel. Tijdens deze twee dagen leer je de andere deelnemers goed kennen, krijg je een toelichting op de opbouw van de opleiding en is er een aantal colleges. Dat biedt een basis om samen door het verdiepingsjaar heen te gaan. Het vervolg van het verdiepingsjaar bestaat uit vier modules en twee leerlijnen. In de loop van het jaar zijn nog drie tweedaagse deel van het programma. Ook zijn er twee studiedagen waar jouw eigen kerkenraad bij betrokken is.

De vier modules in het verdiepingsjaar kennen over het algemeen de volgende opbouw: via het lezen van artikelen, boeken en online colleges (14 uur) verdiep je de kennis die je al opdeed tijdens de startmodules.³ Daarnaast bestaat elke verdiepingsmodule uit circa 4 lesdagen met ruimte

² Bij de startmodule 'Kerk als mozaïek' zijn twee bezoeken aan nieuwe vormen van kerk-zijn deel van de module en is er minder leeswerk.

Ds. Jan van der Wolf, Voorburg

“De missionaire opleiding heeft mij geleerd makkelijker God ter sprake brengen. Hoe je vragen kunt stellen en hoe je je - in tweede instantie - kunt laten uitnodigen om zelf iets te vertellen over je geloof: ‘Mag ik vertellen wat God en geloven voor mij betekent?’ Jezelf zijn, geloofswaarden vinden en, met een beetje lef, mensen uitnodigen.”

voor vragen, gesprek en verwerking (22 uur). De afsluiting van elke module bestaat uit het maken van opdracht (6 uur). Daarmee omvat elke module in het verdiepingsjaar een studiebelasting van circa 42 uur (1,5 ECTS). Voor het totaal van de studiebelasting zie het overzicht in paragraaf 4.2.

Het verdiepingsjaar wordt afgesloten met een eindopdracht (circa 34 uur, er zijn dan geen lesdagen) en een laatste ontmoeting met studiegenoten in september.

3.3 Toetsing

Tijdens de opleiding zijn er diverse toetsmomenten. We zien toetsing als een behulpzaam en belangrijk onderdeel van de opleiding, omdat je anders als deelnemer (en als opleider) niet weet of het doel van de opleiding gerealiseerd is. De toetsing krijgt op verschillende manieren vorm. Zo wordt deelnemers soms gevraagd om een zelfreflectie te schrijven of een zelfevaluatie over (een onderdeel van) een leerdoel. Andere manieren van toetsen zijn: een boekbespreking, een verslag van een praktische opdracht, een gesprek over spirituele oefeningen, een vlog, een essay of artikel, enzovoort. Iedereen

die alle toetsen met een voldoende afrondt krijgt het certificaat van de opleiding.

3.4 Persoonlijke begeleiding

Tijdens de opleiding gebeurt er veel binnen de groep deelnemers als geheel en in kleinere groepen. Tijdens het verdiepingsjaar is er de nodige persoonlijke begeleiding:

- Met de coördinator van de opleiding heb je driemaal een persoonlijk gesprek over je leerdoelen.
- Daarnaast is er geestelijke begeleiding, in de vorm van drie gesprekken.
- Ook kom je regelmatig bij elkaar in kleinere groepen, onder meer voor intervisie.

3.5 Groepsgrootte

De startmodules gaan door als er minimaal 5 mensen deelnemen. De ideale groepsgrootte waar we naar streven is 15 à 25 mensen. Het verdiepingsjaar gaat in 2021 door als er minimaal 15 mensen deelnemen. Er wordt in 2021 een maximum van 30 deelnemers gehanteerd.

Anne-Willem Hoekstra, kerkelijk werker in Surhuisterveen

“De missionaire opleiding vond ik verrijkend! Het was fijn om een wat langere opleiding te volgen. Optrekken met een groep collega’s met verschillende werkervaringen is waardevol. Alles bij elkaar helpt het me om verder buiten de kaders te denken, om uit mijn comfort zone te stappen. Het is voor mij als bagage waar ik af en toe weer wat van kan pakken om in te zetten! Concreet resultaat is het opstarten van een interkerkelijke messy church in Surhuisterveen.”

3 Ook in het verdiepingsjaar bestaat de module ‘Kerk als mozaïek’ minder uit leeswerk en meer uit bezoeken aan nieuwe vormen van kerk-zijn.

4. Praktische zaken

Deze opleiding krijgt vorm onder verantwoordelijkheid van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk. Ook zijn docenten van de Protestantse Theologische Universiteit (PthU) en van de Theologische Universiteit Kampen betrokken. De opleidingscoördinator is drs. Janneke Nijboer.

Opleidingscoördinator

De coördinator van de opleiding is drs. Janneke Nijboer.

Janneke was predikant in Raamsdonksveer, Spijkenisse en Breda. Ze was ook pionier voor internetkerk MijnKerk, voor Noorderlicht Breda en Windkracht 3pt0, gericht op de middengeneratie in Noordwijk. Ze volgde een opleiding als supervisor en coach aan de CHE. Momenteel werkt zij bij de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk, waarbij deze opleiding één van haar verantwoordelijkheden is. Janneke is geboren in Winterswijk en woont momenteel met haar gezin in het groene hart in Zuid-Holland.

De ervaring leert dat deze tweedaagsen de momenten zijn dat de mooiste gesprekken ontstaan, verdieping plaatsvindt en dat nieuwe vriendschappen opbloeien.

Naast de tweedaagsen ga je ook enkele keren op pad voor de opleiding. Bijvoorbeeld in de module 'Kerk als mozaïek' ga je zelf erop uit en ga je kennismaken met nieuwe vormen van kerk-zijn in Nederland. Daarbij kijk je ook naar welke dynamiek deze nieuwe vormen teweeg brengen bij gemeenten in de omgeving. Je doet dit soms in tweetallen en soms alleen.

4.2 Studielast

De opleiding omvat in totaal 400 studiebelasting-uren (SBU). Daarvan zijn 84 SBU deel van de drie startmodules en 316 SBU zijn deel van het verdiepingsjaar. Omgerekend gaat het om circa 14 ECTS (studiepunten, 1 studiepunt staat gelijk aan 28 uur studietijd).

Het verdiepingsjaar begint in september 2021 en eindigt in september 2022. Gemiddeld is er circa één dag per week studie-inzet nodig, met een mix van leeswerk, online colleges, lesdagen, werkbezoeken en reflectieverslagen. Een substantieel deel van de opleiding is daardoor flexibel in te plannen, behalve de lesdagen en tweedaagsen. Qua studiebelasting ziet de opleiding er als volgt uit:

4.1 Tweedaagsen en excursies

Er zijn vier tweedaagsen onderdeel van het verdiepingsjaar. Elke tweedaagse omvat één overnachting.

Startmodules:	Uren	ECTS
Actuele missiologie & contextualisatie	28	1
Leiderschap bij verandering	28	1
Kerk als mozaïek	28	1
Totaal	48	3
Verdiepingsjaar::	Uren	ECTS
Kennismaking, begeleiding en afsluiting	17	
Module 'Actuele missiologie'	42	1,5
Module 'Contextualisatie/verkenning'	42	1,5
Module 'Leiderschap bij verandering'	42	1,5
Module 'Kerk als mozaïek'	42	1,5
Leerlijn 'Spiritualiteit & levenswijze'	42	1,5
Leerlijn 'Praktijkbegeleiding'	56	2
Eindopdracht(en)	36	1
Totaal	48	3

Ds. Robert Stigter, Delfgauw

“De studiebelasting is goed te doen. Het vraagt om tijd en prioriteit en goed time management. Voorwaarde is ook dat je draagvlak en steun hebt van je kerkenraad.”

Voor de startmodules en het verdiepingsjaar is in totaal anderhalf jaar studie-inzet vereist. Rond Kerst en Pasen zijn er twee weken geen lesdagen ingepland en is de studiedruk lager. Ook in juli en augustus zijn er geen lesdagen, wel kun je dan werken aan de eindopdracht(en). Zo is er ruimte voor de pieken in het gemeentewerk.

4.3 Permanente educatie

De opleiding ‘Kerk naar buiten’ wordt vanwege de omvang en de inhoud van de opleiding gekwalificeerd als een specialisatie in de nascholing. Dit betekent dat de studiebelasting van de opleiding vrijstelling geeft voor één cyclus van vijf jaar Permanente Educatie (560 uur bij een fulltime aanstelling); dit geldt zowel voor kerkelijk werkers als voor predikanten.

4.4 Talen

Nederlands is de voertaal tijdens de opleiding. Daarnaast is het nodig dat je Engelse teksten van een behoorlijk niveau kunt lezen.

4.5 Betrokkenheid kerkenraad

Ook de kerkenraad maakt het nodige mee van de opleiding. Als deelnemer aan de opleiding ga je regelmatig **met je eigen kerkenraad in gesprek** naar aanleiding van de studiestof. Denk aan een half uur bij de opening van diverse

kerkenraadsvergaderingen. Daarnaast ga je samen met (een deel van) de kerkenraad **enkele kleinschalige initiatieven ondernemen**, waarop je ook reflecteert samen met de kerkenraad.

En tot slot zijn er **twee kerkenraadsdagen** waarbij jouw kerkenraad ook de kerkenraden van andere deelnemers ontmoet (onderdeel van de leerlijn ‘Praktijkbegeleiding’). Dit zijn dagen met toerusting en onderling gesprek. Eerdere ervaringen laten zien dat het soms lastig is om de kerkenraad hiervoor tijd te laten maken; de ervaring leert ook dat kerkenraadsleden na deelname aan een kerkenraadsdag heel enthousiast zijn en méér willen.

4.6 Kosten en betaling

Deze opleiding is een investering in je eigen ontwikkeling, en in de ontwikkeling van de gemeente. Daar kun je jaren de vruchten van plukken. Deze opleiding wordt financieel mede mogelijk gemaakt door de Protestantse Kerk, waardoor de te betalen bijdragen flink lager zijn.

Startmodules (drie stuks) <i>(werkelijke kosten ruim € 250)</i>	€ 95 per stuk
Het verdiepingsjaar <i>(werkelijke kosten ruim € 6.500)</i>	€ 2.950
Twee kerkenraadsdagen <i>(werkelijke kosten ruim € 500)</i>	€ 245

Ds. Jan van der Wolf, Voorburg

“Met mijn 80%-aanstelling was de opleiding goed te doen. Ik heb twee derde in werktijd gedaan en een derde in mijn eigen tijd - het is ook een investering in je eigen ontwikkeling. Het effect was dat ik in die periode mijn aandacht moest verdelen; ik had minder een focus op alleen mijn eigen gemeente, maar hoe erg is dat?”

Miriam Busse, kerkenraadslid Den Haag

"Ik vond het erg fijn om bij de kerkenraadsdagen aanwezig te zijn. Het is natuurlijk een tijdsinvestering, maar het was het dubbel en dwars waard. Het was mooi om samen met anderen stil te staan bij vragen als: 'Waar willen wij voor staan? Wat dragen we uit en is dat ook wat we willen uitdragen? Waar staan we nu en waar willen we naartoe?' De gesprekken over missionair-zijn waren inhoudelijk en ook praktisch en concreet. Waardevol, inspirerend en behulpzaam bij het zetten van vervolgstappen."

De kosten van de tweedaagsen zijn inbegrepen bij de kosten van het verdiepingsjaar, evenals koffie, thee en water gedurende de lesdagen. Naast deze kosten moet rekening worden gehouden met de kosten voor lunches, reiskosten en boeken. Voor de betaling van de opleiding wordt een factuur toegestuurd. De kosten kunnen daarna ineens of in verschillende termijnen betaald worden.

Er zijn verschillende manieren om via fondsen, subsidies en vergoedingen een tegemoetkoming in de studiekosten te ontvangen.⁴ Daarbij kan oud-deelnemer ds. Robert Eisinga uit Gorinchem adviseren welke wegen je kunt bewandelen om dit te realiseren (zie het kader hierna).

Kerkenraden kunnen hun deelname aan de kerkenraadsdagen beschouwen als hun jaarlijkse bezinningsdag 'op de hei', zo kunnen kerkenraden daarop ook kosten besparen.

4.7 Planning en locaties

Meer informatie over docenten en over de data van de drie startmodules in het voorjaar van 2021 is te vinden op www.protestantsekerk.nl/kerknaarbuiten. Ook over het verdiepingsjaar, vanaf september 2021, lees je meer op de website.

4.8 Meer informatie, aanmelden en intake

De Protestantse Kerk is volop onderhevig aan veranderingen, in kerk en samenleving. Daarbij zijn predikanten en kerkelijk werkers nodig die hun gemeente theologisch kunnen begeleiden om met deze veranderingen om te gaan, die gemeenten helpen om zich missionair te verbinden met hun context in roerige tijden. We nodigen je uit: investeer in je eigen ontwikkeling, laat je uitdagen en bijscholen. Ontdek hoe jij op jouw manier kunt bijdragen aan een kerk die het evangelie betekenisvol verbindt met de samenleving. Inschrijving voor de startmodules en voor de opleiding als geheel kan via de website van de Protestantse Kerk.

Aanmelden:
www.protestantsekerk.nl/kerknaarbuiten

Na inschrijving ontvang je een bevestiging per e-mail. Voorafgaand aan het verdiepingsjaar vindt een voortgangsgesprek plaats met opleidingscoördinator Janneke Nijboer. We bespreken dan welke wensen en leerdoelen je hebt, en of deze opleiding daarbij past. Ook bespreken we

Deelnemers die zich vóór 1 maart inschrijven voor de volledige opleiding krijgen een extra korting van € 150.

⁴ Zie website PThU: <https://www.pthu.nl/onderwijs/praktische-informatie/fondsen-subsidies-vergoedingen/>

Ds. Robert Eisinga, Gorinchem

"Ik bied eerste hulp bij fondsenwerving, want er zijn voldoende mogelijkheden om de kosten van de opleiding vergoed te krijgen. Als je bang bent om in dat woud te verdwalen, dan help ik je graag een handje bij het vinden en benaderen van fondsen en subsidiegevers! Schroom niet om mij te bellen of te mailen via 06 5348 0046 of via r.r.eisinga@klikSAFE.nl."

of je voldoet aan de instroomeisen qua opleiding, ervaring en verbondenheid met een kerkenraad (zie paragraaf 1.4).

Wil je meer informatie?

Neem dan contact op via info@protestantsekerk.nl of via het telefoonnummer: 030-880 1880. Desgewenst kun je zo ook de opleidingscoördinator spreken.

We zien uit naar je aanmelding en gaan graag in gesprek!

Dienstenorganisatie Protestantse Kerk

Joseph Haydnlaan 2a

Postbus 8504

3503 RM Utrecht

T : 030-880 1880

@: info@protestantsekerk.nl

